

METHODOLOGICAL TECHNIQUES REGARDING THE ORGANIZATION OF INCLUSIVE EDUCATION IN MODELSHIP SPORT

МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В СУДНОМОДЕЛЬНОМУ СПОРТІ

Shytikova Ye. A. / Шитікова Є. А.

ORCID: 0000-0003-3539-0777

National University of Ukraine on Physical Education and Sport,

Kyiv, Fizkul'tury str., 1., 03150

Національний університет фізичного виховання і спорту України,

Київ, Фізкультури, 1, 03150

Анотація. У роботі розкриваються методичні рекомендації щодо організації інклюзивного навчання в судномодельному спорті. Обґрунтовано складові, що необхідні для створення якісного інклюзивного освітнього середовища та під час роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: інклюзивне навчання, судномодельний спорт.

Abstract. The article reveals the methodological recommendations for the organization of inclusive training in modelship sport. The components necessary for creating a high-quality inclusive educational environment and when working with children with special educational needs are substantiated.

Key words: inclusive education, modelship sport.

Вступ. Останніми роками у багатьох сферах діяльності все більше актуалізуються процеси, що пов'язані з інклюзією. Найбільш стрімко розвивається та стає доступнішою для дітей з особливими освітніми потребами система освіти, про що свідчать офіційні статистичні дані [2]. На сьогоднішній день в Україні, одним з актуальних питань є організація інклюзивного навчання у позашкільній освіті, оскільки вона відіграє важливу роль у соціалізації та розвитку дітей, в тому числі – дітей з ООП.

Позашкільна освіта в Україні представлена закладами, що функціонують за різними напрямками та профілями навчання. Одним з найбільш популярніших серед дітей є науково-технічний напрям, у структурі якого функціонує спортивно-технічний профіль, який представлений гуртками зі спортивно-технічних видів спорту, зокрема, судномодельного [1].

У багатьох країнах світу судномодельний спорт є одним з найпопулярніших напрямків технічної творчості та серед спортивно-технічних видів спорту. Змагання проводяться серед безлічі класів моделей, які

спортсмени здебільшого виготовляють під час гурткової роботи. Навчальними програмами передбачено поступове виготовлення від найпростіших (ходових) до більш складніших моделей, що також пов'язано з віком вихованців.

Однією з умов впровадження інклюзивного навчання в гуртках судномодельювання є готовність тренера/керівника гуртка підвищувати свою кваліфікацію за рахунок індивідуальної та колективної роботи, набувати необхідних знань для роботи з дітьми з ООП, що в свою чергу гарантуватиме впевненість у своїй діяльності та стане підґрунтям для формування необхідної інклюзивної компетентності. Кваліфікований тренер повинен сприяти створенню «середовища для всіх». Це можна забезпечити шляхом об'єднання та утворення єдиного колективу вихованців та формуванні того середовища, в якому індивідуальність кожної дитини враховується та поважається. Водночас, створення умов для розвитку лідерських якостей у вихованців сприятиме самовдосконаленню кожної дитини та може бути використане з метою виховання здатності у них критичного мислення, розуміння власних можливостей, виховання характеру тощо.

Авторська розробка

Прийнято вважати, що для роботи з дітьми з ООП необхідні специфічні методики, які будуть враховувати і можливості дітей та їх особливості

розвитку. Проте є певні заходи, що стануть основою для комфортного освітнього процесу, які може використовувати тренер/керівник гуртка в інклюзивній групі:

1. Командна діяльність. У ході гурткових занять одним з актуальних питань для формування якісного інклюзивного середовища є адаптація дітей з ООП у загальній групі. До цієї діяльності прийнято залучати не тільки тренерів або керівників гуртків, але і інших спеціалістів, таких як: соціальні робітники, психологи, асистенти дитини, реабілітологи чи дефектологи []. Проте серед важливих учасників даного процесу варто виділити батьків. Оскільки в першу чергу тренер повинен приділяти велику увагу спілкуванню з батьками всіх дітей, а не тільки дитини з ООП.

2. Різноманітності дітей - це норма. До групи дітей з ООП здебільшого відносять діти з фізичного та інтелектуального особливостями розвитку. Тому при появі таких дітей у гуртку варто навчити інших дітей правильному ставленню та розумінню таких дітей. Наприклад: особливостям пересування дітей з дщп, враховувати наявність слухових апаратів або спеціальних окулярів тощо. Останніми роками існують тенденції щодо змін у поведінці дітей, внаслідок загострення конфліктів всередині суспільства (вплив війни). Тренерам та керівникам гуртків у своїй діяльності варто звертати особливу увагу на поведінку дітей та їх реагування на процеси, що відбуваються в колективі (спілкування, ставлення одне до одного тощо).

Ці заходи значно знижують ризик негативного ставлення гуртківців одне до одного та формують толерантне ставлення до оточуючих.

3. Враховувати та брати за основу сильні сторони дитини. Зміни парадигми в освітній системі щодо корекції наявних порушень, реабілітації та компенсації недоліків, замість розвитку сильних сторін суттєво вплинули на мету та підходи викладання. Наразі головною метою є не лише засвоєння вихованцям необхідних знань, але і вміння їх застосовувати та створювати щось нове. Тому освітній процес в гуртку повинен не лише формувати ерудовану особистість, а і сприяти розвитку творчих та креативних якостей, логічного та критичного

мислення.

4. Використовувати скаффолдинг. Скаффолдинг – це створення умов для підвищення успішності кожного вихованця. Позитивний вплив цього процесу залежить від внутрішньої мотивації дитини – його зацікавленості до виконання поставлених завдань та готовності приймати допомогу. Скаффолдинг дає можливість розв'язувати завдання чи досягати цілей, що знаходяться за межами реальних (наразі) індивідуальних можливостей дитини. Для реалізації цього процесу, тренер/керівник гуртка повинен забезпечувати підтримку вихованців у різних її проявах. Наприклад, вербальна підтримка, що може проявлятися у відзначенні успіхів та гарної роботи вихованців вихованців («Ви молодці, гарна робота» і т.д.) або їх заохоченні та стимулюванні. Використовуючи такий підхід у правильній формі, тренер стимулює вихованців виконувати роботу більш якісно [3].

Висновки. Таким чином, включення дітей з ООП на заняттях судномодельюванням повинно здійснюється на основі особистісно-орієнтованого підходу, зберігаючи принцип індивідуалізації. Успішність інклюзивного навчання залежить від взаємодії всіх суб'єктів, які беруть участь в його організації, тобто - від злагодженості командної роботи.

Література

1. Когут І, Маринич В, Шитікова Є. Організаційно-методичне забезпечення функціонування спортивно-технічних видів спорту в Україні. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2020;3:70-3. <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2020.3>
2. Міністерство освіти і науки України: статистичні дані. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/inklyuzivne-navchannya/statistichni-dani>
3. Сім прийомів, які допоможуть вчителю інклюзивного класу. URL: <https://osvitoria.media/experience/sim-pryjomiv-yaki-dopomozhut-vchytelyu-inklyuzyvno-go-klasuv/>

Статья отправлена: 15.10.2022 г.

© Шитікова Є. А.